
DATUM	DNR
2021-03-22	DELMOS 2021/6
Justitiedepartementet 103 33 Stockholm	ERT DNR Ju2021/00115

Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap

Delegationen mot segregations yttrande utgår från myndighetens uppdrag att bidra till att öka långsiktiga effekter av insatser för att minska och motverka social och ekonomisk segregation på nationell, regional och lokal nivå.

Sammanfattning

Delegationen mot segregation avstyrker förslagen om krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap. Enligt utredningen är syftet med kraven att stärka medborgarskapets status och främja ett inkluderande samhälle. Delegationen mot segregation anser inte att underlaget klargör vilket utfall förslaget kan få i relation till dessa syften.

Yttrande

Tidigare utredningar har kommit fram till att krav för medborgarskap riskerar att utestänga vissa grupper och kan leda till orättvisa, till exempel genom att kvinnor och personer från länder med kortare skolningstradition har sämre möjligheter att klara kraven. Utredningen bedömer i avsnitt 7.4.2 att riktade stödinsatser krävs av jämställdhets- och diskriminerings-skäl, men utredningen beskriver varken omfattningen av behoven eller hur sådana insatser bör utformas. Förslaget behöver därför kompletteras med en sådan analys, förslag på utformning och en kostnadsberäkning. Delegationen mot segregation anser att ett stöd bör utformas så att alla, oavsett kön och utbildningsbakgrund, ska ha möjlighet att uppfylla kraven för medborgarskap.

Utredningen uppger att forskningsläget på området ger en oklar bild av effekten av högre krav på kunskaper för medborgarskap. Det finns ett positivt samband

mellan medborgarskapsförvärv och ekonomisk integration. Flera undersökningar visar dock att högre krav leder till exkludering och diskriminering och riskerar att resultera i ökad segregation.

I förslag 12.2 anges att kostnaden för en sökande som gör proven kommer att vara minst 2500 kronor. Utredningen redovisar inte någon analys av betalningsförmågan hos den målgrupp som förväntas genomföra provet. Delegationen mot segregation konstaterar att de föreslagna summorna skapar en hög tröskel för personer med sämre ekonomiska förutsättningar, vilket kan leda till att ett antal personer utestängs från möjligheten till medborgarskap.

I stycke 16.1.7 uppskattas de totala kostnaderna för perioden 2021–2028 till 400 miljoner kronor. Delegationen mot segregation ifrågasätter rimligheten och kostnadseffektiviteten i ett förslag vars konsekvenser är osäkra, som inte har beaktat kostnaderna för att utforma det stöd som behövs och som riskerar att leda till att segregationen ökar.

Sammanfattningsvis bedömer Delegationen mot segregation att det saknas relevant underlag för att kunna bedöma utfallet av förslaget. Underlaget är bristfälligt utifrån hur många som förväntas klara kraven och kunskapsläget kring vilka effekter förslaget kan få. Det saknas även förslag på stödinsatser som kan möjliggöra att grupper med exempelvis sämre utbildningsmässiga förutsättningar kommer att klara kraven.

I detta ärende har direktör Anders Kessling beslutat. Utvecklingsledare Emmy Bornemark har varit föredragande.

Anders Kessling

Emmy Bornemark